

Bruxelles, den 21.11.2023
COM(2023) 713 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling i 2023 i henhold til artikel 16 i forordning (EU) 2021/1229

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET

om gennemførelsen af lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling i 2023 i henhold til artikel 16 i forordning (EU) 2021/1229

1. INDLEDNING OG FORMÅL MED RAPPORTEN

I december 2019 vedtog Kommissionen en europæisk grøn pagt for Den Europæiske Union og dens borgere ⁽¹⁾, hvor den mindede om sit tilsagn om at tackle klima- og miljøudfordringer og beskrev, hvor nødvendigt det er med en omstilling, der foretages på retfærdig og inkluderende vis.

I januar 2020 redegjorde Kommissionen for en mekanisme for retfærdig omstilling som led i investeringsplanen for et bæredygtigt Europa ⁽²⁾, som skal sikre, at ingen mennesker eller regioner lades i stikken i omstillingen til en klimaneutral økonomi. Det vigtigste mål for mekanismen er at støtte de hårdest ramte regioner og mennesker og hjælpe dem med at klare de socioøkonomiske omkostninger ved omstillingen. Mekanismen for retfærdig omstilling består af tre søjler: Den første søjle er Fonden for Retfærdig Omstilling, den anden søjle er en særskilt ordning for retfærdig omstilling under InvestEU-programmet, og den tredje søjle er lånefaciliteten for den offentlige sektor ("faciliteten").

Denne årsrapport fokuserer på den tredje søjle og har til formål at give oplysninger om de fremskridt, der hidtil er gjort med gennemførelsen af faciliteten. Denne rapport er kumulativ fra starten af gennemførelsen af faciliteten til den 31. august 2023.

1.1. Retlige og budgetmæssige rammer for lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling

Faciliteten blev oprettet ved forordning (EU) 2021/1229 den 14. juli 2021 ("forordningen om faciliteten") ⁽³⁾.

Det generelle mål med faciliteten er at håndtere alvorlige sociale, økonomiske og miljømæssige udfordringer som følge af omstillingen hen imod Unionens klima- og energimål for 2030 og målet om klimaneutralitet i Unionen senest i 2050 som fastsat i forordning (EU) 2021/1119 ⁽⁴⁾ til fordel for de områder i Unionen, som er udpeget i de territoriale planer for retfærdig omstilling ⁽⁵⁾.

Facilitetens specifikke mål er at mobilisere offentlige investeringer, som imødekommer udviklingsbehovene i de områder, der er udpeget i de territoriale planer for retfærdig omstilling. Det sker ved at lette finansieringen af projekter, der ikke genererer tilstrækkelige indtægter til at dække deres investeringsomkostninger, og derved undgå fortrængning af potentiel støtte og investeringer fra alternative ressourcer.

⁽¹⁾ Meddelelse fra Kommissionen, "Den europæiske grønne pagt" (COM(2019) 640 final af 11.12.2019).

⁽²⁾ Meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget, "Investeringsplan for et bæredygtigt Europa — Investeringsplan for den europæiske grønne pagt" (COM(2020) 21 final af 14.1.2020).

⁽³⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1229 af 14. juli 2021 om lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling (EUT L 274 af 30.7.2021, s. 1).

⁽⁴⁾ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1119 af 30. juni 2021 om fastlæggelse af rammerne for at opnå klimaneutralitet og om ændring af forordning (EF) nr. 401/2009 og (EU) 2018/1999 ("den europæiske klimalov") (EUT L 243 af 9.7.2021).

⁽⁵⁾ Som defineret i artikel 11 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1056 af 24. juni 2021 om oprettelse af Fonden for Retfærdig Omstilling (EUT L 231 af 30.6.2021).

Der ydes støtte til en bred vifte af investeringer i vedvarende energi og grøn og bæredygtig mobilitet, herunder fremme af grøn brint, effektive fjernvarmenet, offentlig forskning, digitalisering, miljøinfrastruktur til intelligent affaldshåndtering og vandforvaltning. Faciliteten kan også støtte foranstaltninger vedrørende bæredygtig energi, energieffektivitet og integration, herunder renovering og ombygning af bygninger, byfornyelse og -sanering, omstilling til en cirkulær økonomi, genopretning af jord og økosystemer og dekontaminering under hensyntagen til princippet om, at forureneren betaler, biodiversitet samt opkvalificering og omskoling, uddannelse og social infrastruktur, herunder plejefaciliteter og socialt boligbyggeri ⁽⁶⁾.

I forordningen om faciliteten er der fastsat et samlet maksimalt budget på 1,525 mia. EUR for facilitetens tilskudsdel (herunder teknisk bistand og rådgivningsbistand).

Under faciliteten skal lån (fra Den Europæiske Investeringsbank som finansieringspartner) og tilskud (fra Unionen) gå til at støtte projekter indsendt af offentlige enheder efter en indkaldelse af forslag, så de kan imødekomme de forskellige udviklingsbehov i omstillingen til en klimaneutral økonomi. Den Europæiske Investeringsbank (EIB) vil yde op til 10 mia. EUR til facilitetens lånedel. EIB tilbyder tre typer lån under faciliteten: investeringslån til forfaldne projekter, rammelån (også kaldet låneordninger) og formidlede lån.

Tilskudsdelen har form af finansiering, der ikke er knyttet til omkostninger, og dens størrelse fastsættes som en procentdel af lånet. Denne procentdel udgør 15 %, eller 25 %, hvis projektet er beliggende i en mindre udviklet region ⁽⁷⁾. Tildelingen af et tilskud afhænger derfor af den godkendte finansiering fra EIB eller dens finansielle formidlere ⁽⁸⁾.

Kommissionen arbejder tæt sammen med EIB og Forvaltningsorganet for Klima, Infrastruktur og Miljø (CINEA) om gennemførelsen af faciliteten.

Som bebudet i den foregående årsrapport om gennemførelsen af lånefaciliteten for den offentlige sektor ⁽⁹⁾ trådte den administrative aftale mellem Kommissionen og EIB i kraft den 1. september 2022 ⁽¹⁰⁾. EIB foretager sin egen vurdering af projektforslagene i overensstemmelse med sine egne regler, politikker og procedurer og udarbejder, forhandler, underskriver og overvåger de relevante finansieringsaftaler.

Opgavefordelingen mellem Kommissionen og CINEA blev fastlagt i aftalememorandummet, der blev undertegnet den 5. september 2022. CINEA er ansvarlig for de budgetmæssige, retlige, finansielle og operationelle aspekter af gennemførelsen af tilskuddene under Kommissionens tilsyn (som er ansvarlig for gennemførelsen af forordningen om faciliteten), mens Kommissionen fortsat er fuldt ansvarlig for alle politikrelaterede aspekter.

Det meget gode samarbejde mellem Kommissionen, CINEA og EIB har muliggjort en gnidningsløs forvaltning af de modtagne ansøgninger og har været afgørende for at udbrede kendskabet til faciliteten og dens mål og funktion.

1.2. Omfanget af gennemførelsesrapporten for 2023

⁽⁶⁾ Jf. betragtning 6 i forordningen om faciliteten.

⁽⁷⁾ Jf. artikel 11 i forordningen om faciliteten.

⁽⁸⁾ Artikel 18 i modellen for tilskudsaf-talen under mekanismen for retfærdig omstilling, som er tilgængelig på portalen [Funding & tenders \(europa.eu\)](https://eif.europa.eu).

⁽⁹⁾ Rapport fra Kommissionen til Europa-Parlamentet og Rådet om gennemførelsen af lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling i 2022 i henhold til artikel 16 i forordning (EU) 2021/1229 (COM(2023) 60 final af 7.2.2023).

⁽¹⁰⁾ [Europa-Kommissionen og EIB-Gruppen underskriver InvestEU-aftaler, der frigør milliarder til investeringer i hele Den Europæiske Union.](#)

I artikel 16, stk. 3, i forordningen om faciliteten lyder det: "*Fra og med 2022 og senest den 31. oktober hvert år aflægger Kommissionen rapport om gennemførelsen af faciliteten. Denne rapport skal indeholde oplysninger om, i hvor høj grad faciliteten er gennemført set i forhold til dens mål, betingelser og resultatindikatorer.*"

Den første gennemførelsesrapport blev forelagt for Europa-Parlamentet og Rådet den 7. februar 2023 og beskrev hovedsagelig de forberedende foranstaltninger, der var truffet inden offentliggørelsen af den første indkaldelse af forslag under faciliteten.

Denne rapport er den anden gennemførelsesrapport. Den indeholder oplysninger om i) resultaterne af indkaldelsen af forslag under faciliteten for de første tre indsendelsesfrister, ii) kommunikation, oplysningsarbejde og en liste over potentielle projektforslag, iii) de udfordringer, man er stødt på, og iv) de næste skridt for faciliteten.

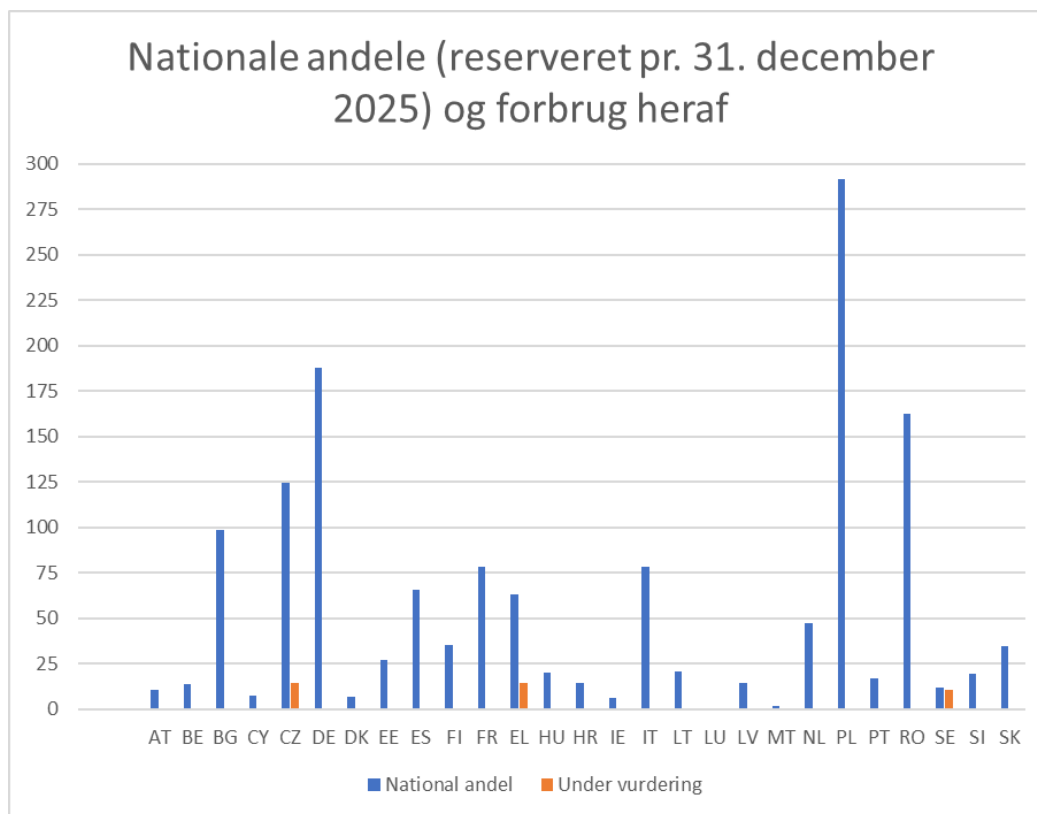
2. GENNEMFØRELSE AF FACILITETEN

2.1. Resultaterne af indkaldelsen under faciliteten for de første tre indsendelsesfrister

Den 19. juli 2022 blev der iværksat en flerårig indkaldelse af forslag. Indkaldelsen af forslag omfatter regelmæssige indsendelsesfrister (tre pr. år), hvor sidste frist for indsendelse falder i sidste halvår af 2025.

Pr. 31. august 2023 var der indsendt otte forslag, og tre er blevet anbefalet af evalueringsudvalget til finansiering (se tabel 1) svarende til et maksimumsbeløb på 39 394 217 EUR i tilskud fra Kommissionen og et anslået beløb på 185 886 184 EUR i lån fra EIB. Fire forslag, der ikke bestod kontrollen af støtteberettigelse/antagelighed, lå uden for indkaldelsens anvendelsesområde, og ét forslag, som var støtteberettiget/antageligt, opfyldte ikke evalueringskriterierne.

Figur 1: Nationale andele (reserveret pr. 31. december 2025) og forbrug heraf ved hjælp af tilskud, der er tildelt eller er under vurdering ⁽¹⁾.

Tabel 1. Resumé af evalueringen af de forslag, der er modtaget i forbindelse med indkaldelsen af forslag under faciliteten.

	Antal modtagne forslag	Antal støtteberettigede og godkendte forslag	Antal forslag, som Kommissionen anbefaler til finansiering	Antal forslag, der har sikret et lån hos EIB eller dens formidlere	Bemærkninger
Frist for indsendelse af forslag den 19. oktober 2022	3	1 (CZ)	1 (CZ)	0	Et forslag, som Kommissionen anbefaler til finansiering. EIB er i øjeblikket i færd med at udføre sin due diligence-undersøgelse.
Frist for indsendelse af forslag den 19. januar 2023	1	0	0	0	—
Frist for	4	3	2	1	EL anbefalede

⁽¹⁾ Se også: [Budget \(europa.eu\)](http://europa.eu).

indsendelse af forslag den 19. april 2023		(EL, NL, SE)	(EL, SE)	(EL)	<p>finansiering fra Kommissionen, og EIB afsluttede sin due diligence-undersøgelse. CINEA er i færd med at udarbejde tilskudsaf-talen for det forslag fra EL, der anbefales til finansiering.</p> <p>SE's forslag anbefalet af Kommissionen til finansiering. EIB er i færd med at udføre sin due diligence-undersøgelse.</p> <p>NL's forslag bestod ikke vurderingen af evalueringskriterierne.</p>
--	--	--------------	----------	------	--

Tabel 2. Projektfor-slag, der anbefales til finansiering

	Region/ område	Projektfor- slagernes titel	Sektor	Ønsket tilskuds- beløb (EUR)	Ønsket lånebeløb (EUR)	Støtte- type
CZ	Regionen Moravien- Silesien	Ostrava Concert Hall	Kulturfaciliteter	14 250 000	57 000 000	Enkelt- stående projekt
EL	Vestmakedonien	Den socioøkonomiske omstilling i Vestmakedonien	Energieffektivitets- og integra- tionsforanstaltninger, herunder renovering af bygninger, gadebelysningsfaci- liteter, byfornyelse og -sanering, social infrastruktur	14 528 224	58 112 897	Ramme lån
SE	Övre Norrländ	Bæredygtige og økonomisk overkommelige boliger for den nye grønne industri og det nye grønne samfund	Socialt boligbyggeri	10 615 993	70 773 287	Ramme lån
I alt				39 394 217	185 886 184	

Ifølge den tilgængelige liste over projektforslag fra projektivrærksættere i den offentlige sektor er ansøgninger om projekter i fem forskellige medlemsstater under forberedelse, som skal indgives med henblik på støtte under faciliteten inden for de næste indsendelsesfrister i sektorerne for vedvarende energi, grøn og bæredygtig mobilitet, effektive fjernvarmenet, miljøinfrastruktur til intelligent affaldshåndtering, energieffektivitet og andre sektorer, som er i overensstemmelse med godkendte territoriale planer for retfærdig omstilling. Hvis alle disse projektforslag blev indsendt til forslagsindkaldelsen under faciliteten og udvalgt til finansiering, anslår Kommissionen, at de vil beløbe sig til ca. 140 mio. EUR i tilskud.

2.2. Teknisk bistand

Som allerede nævnt i den første rapport er rådgivningstjenester under InvestEU-rådgivningsplatformen tilgængelige med henblik på forberedelse, udvikling og gennemførelse af støtteberettigede projekter ⁽¹²⁾. Indtil august 2023 har EIB ydet rådgivningsbistand til flere potentielle modtagere af støtte fra faciliteten. Bistandstypen varierede fra den indledende screening af projektidéer, rådgivning om projekters potentielle berettigelse til låne- og gavebistandskomponenterne til udvikling af omfattende rådgivningsopgaver til støtte for formidlede transaktioner og långivningstransaktioner. Eksempler på igangværende og planlagte rådgivningsopgaver omfatter undersøgelser af efterspørgslen efter kommunal låntagning, støtte til slutlåntagere til forberedelse af projekter til finansiering og udvikling af tilskudsansøgninger.

Som supplement til de tjenester, der tilbydes gennem InvestEU-rådgivningsplatformen, blev der ydet konsulenttjenester gennem teknisk bistand fra Kommissionen efter anmodning fra nogle få medlemsstater (Grækenland, Slovakiet og Tjekkiet) med det formål at udbrede kendskabet til faciliteten og udarbejde lister over potentielle projektforslag. Leverandørerne af teknisk bistand i Tjekkiet og Slovakiet har indgået kontrakt med Kommissionen og leverer en bred vifte af tjenester, bl.a. oplysningsarbejde og mobilisering af potentielle støttemodtagere i regionerne under de territoriale planer for retfærdig omstilling samt offentliggørelse af håndbøger på de nationale sprog. Leverandøren i Grækenland har indgået kontrakt med Kommissionen om gennemførelsen af alle tre søjler under mekanismen for retfærdig omstilling. Bistanden yder støtte til fremme af interventioner under faciliteten og til udvikling af et redskab til overvågning af interventioner under faciliteten. Kommissionen og EIB deltager i overvågningen af nogle af disse konsulentopgaver for at sikre komplementaritet med dens rådgivningsaktiviteter i de støttemodtagende medlemsstater.

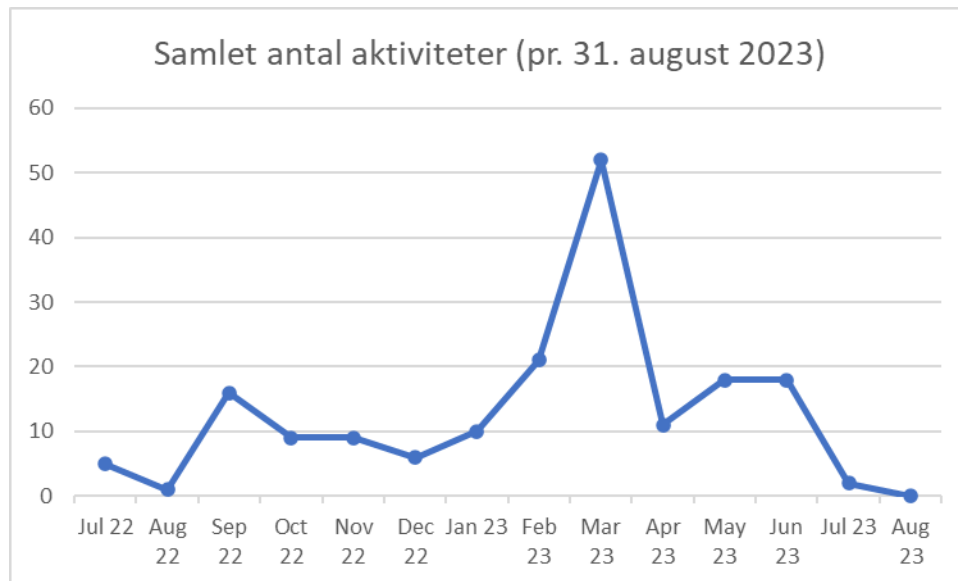
3. KOMMUNIKATIONS AKTIVITETER

Faciliteten er et nyt instrument, og det har derfor været af central betydning at udbrede kendskabet til den. Kommissionen fokuserer med støtte fra CINEA og EIB på tre mål:

- At sikre, at facilitetens **potentielle støttemodtagere**: i) er bekendt med facilitetens eksistens, ii) forstår, hvad den tilbyder, herunder rådgivningstjenester, og iii) ved, hvordan man ansøger om finansiering og rådgivningsstøtte under faciliteten.
- At sikre, at **interne interessenter i de europæiske institutioner** med opsøgende kapacitet over for potentielle støttemodtagere: i) er bekendt med facilitetens eksistens, ii) forstår, hvad den tilbyder, herunder rådgivningstjenester, og iii) ved, hvordan de kan hjælpe støttemodtagerne med at ansøge om finansiering og rådgivningsstøtte under faciliteten.
- At bidrage til **synligheden af resultaterne** af gennemførelsen af faciliteten.

(12) Se yderligere oplysninger i afsnit 2.1.4 i den første rapport om gennemførelsen af faciliteten.

Figur 2: Gennemførte promoveringsaktiviteter

Kommissionens, EIB's og CINEA's fælles aktioner har resulteret i:

- afholdelse af 47 møder med repræsentanter for 21 medlemsstater på nationalt, regionalt og/eller lokalt plan. Møder med de resterende medlemsstater er under forberedelse. Kommissionen vil i samarbejde med CINEA og EIB fortsætte sine bestræbelser på at formidle oplysninger om faciliteten i alle medlemsstater, navnlig i de medlemsstater, hvor anvendelsen af faciliteten synes at være langsom
- afholdelse af 29 møder internt i EU-institutionerne (Kommissionen, Regionsudvalget) og med eksterne interessenter (tænketaanke, civilsamfundsorganisationer, sammenslutninger, nationale erhvervsfremmende banker og institutioner)
- præsentationen af faciliteten i forbindelse med 21 temarelaterede arrangementer (præsentationer, Q&A-sessioner, særlige stande), bl.a.: Cities-forum (16.-17. marts 2023), CEE Bankwatch-webinar om retfærdig omstilling (27. marts 2023)¹³, borgmesterpagten — Europa-forum (30. marts 2023), dialoger med regionale kontorer (30. marts 2023), konference om platformen for retfærdig omstilling (25. april 2023), C4E-forum (26. maj 2023), medierejse for retfærdig omstilling til Polen (4.-6. juni 2023), CEMR-uddannelse i samhørighedspolitik (30. juni 2023), EU's grønne uge (11. juni 2023), den europæiske uge for bæredygtig energi (20. juni 2023)
- fem publikationer, bl.a. samspillet mellem tilskuds- og lånekomponenterne i lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling ⁽¹⁴⁾ og CINEA's offentliggørelse af retningslinjer for, hvordan et projektforslag udarbejdes ⁽¹⁵⁾
- 79 opslag offentliggjort i forskellige emnerelaterede nyhedsbreve og websteder samt på sociale medier
- offentliggørelse af 60 spørgsmål og svar på Funding&Tenders-portalen ⁽¹⁶⁾

⁽¹³⁾ [Navigating the just transition: moving forward with pillars two and three — YouTube.](#)

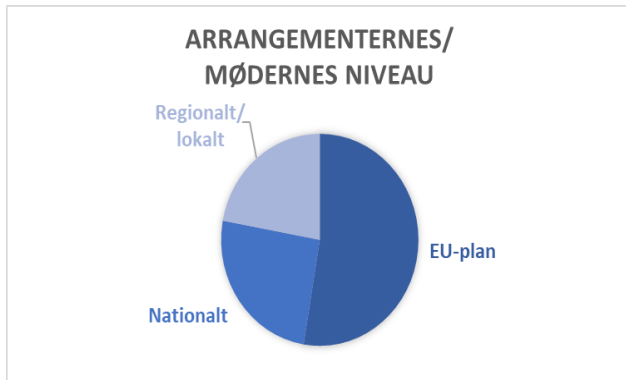
⁽¹⁴⁾ [Interplay between the grant and loan components of the public sector loan facility under the Just Transition Mechanism \(europa.eu\).](#)

⁽¹⁵⁾ [20230823 PSLF application tips for the website.pdf \(europa.eu\).](#)

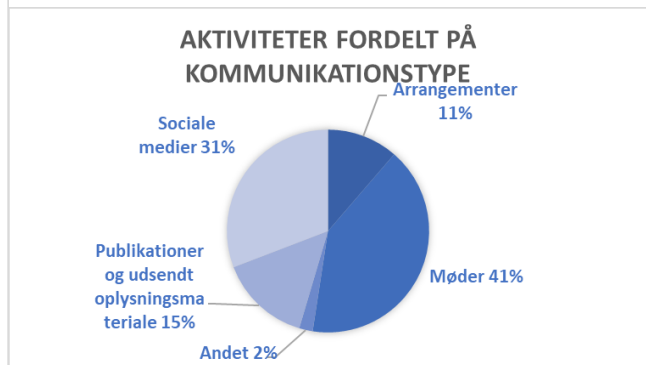
⁽¹⁶⁾ [Funding & tenders \(europa.eu\).](#)

- offentliggørelse af to videobeskeder, som kommissæren med ansvar for regionalpolitik og bypolitik har optaget til fremme af faciliteten ⁽¹⁷⁾, ⁽¹⁸⁾
- to informationsdage arrangeret af CINEA og koordineret med Kommissionen og EIB ⁽¹⁹⁾.

Figur 3: Arrangementsniveau

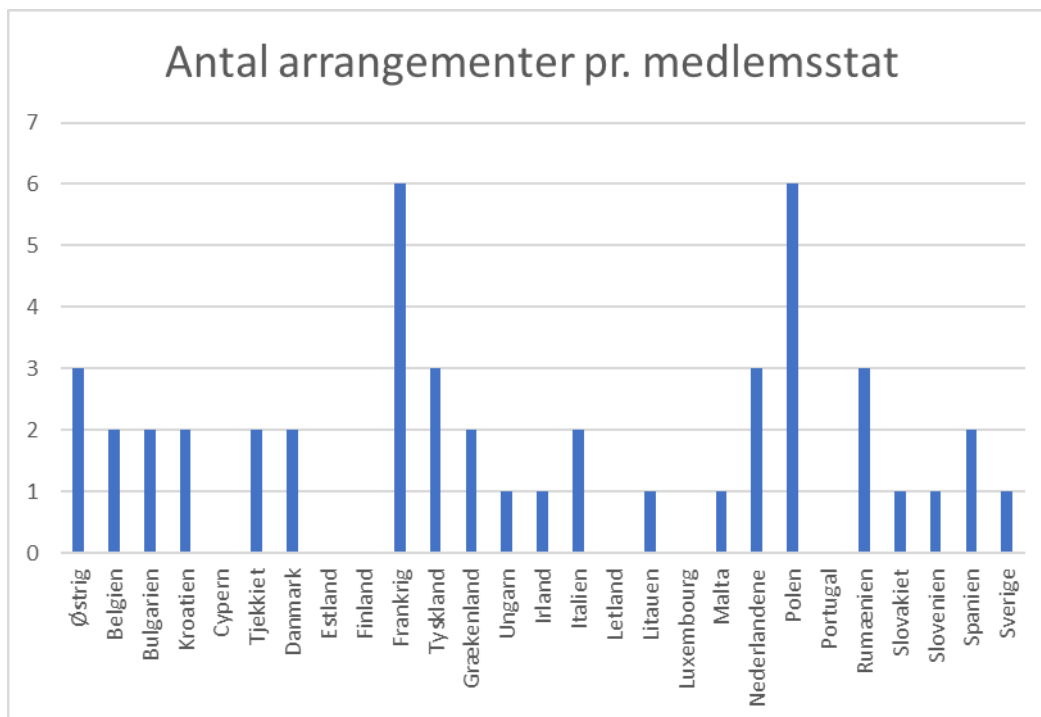

Figur 4: Aktivitetstype

Kommissionen vil sammen med EIB og CINEA fortsat arbejde på at udbrede kendskabet til faciliteten for at sikre, at potentielle ansøgere kender faciliteten og er klar over, hvordan de ansøger om midler, og hvordan de kan drage fordel af den rådgivningsstøtte, der er til rådighed under faciliteten.

Figur 5: Arrangementer pr. medlemsstat

⁽¹⁷⁾ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/da/SPEECH_22_4621.

⁽¹⁸⁾ https://audiovisual.ec.europa.eu/da/preview/https:%2F%2Fec-vod.fl.freecaster.net%2F15%2F241315%2FLR_I241315EN1W.mp4.

⁽¹⁹⁾ [Informationsdag om lånefaciliteten for den offentlige sektor under mekanismen for retfærdig omstilling \(europa.eu\)](https://ec.europa.eu/information/da/information-dag-om-lanefaciliteten-for-den-offentlige-sektor-under-mekanismen-for-retfaerdig-omstilling).

4. UDFORDRINGER OG VEJEN FREM

4.1. Udfordringer, som faciliteten står over for

På tidspunktet for udarbejdelsen af denne rapport blev visse begrænsninger for en effektiv gennemførelse af faciliteten, herunder rådgivningsstøtten, synlige.

Som allerede nævnt i den første rapport ⁽²⁰⁾ var offentliggørelsen af den første indkaldelse af forslag betinget af, at der blev vedtaget et tilstrækkeligt antal territoriale planer for retfærdig omstilling. Størstedelen af disse planer blev først godkendt i anden halvdel af 2022 som en del af de tilhørende programmer under samhørighedspolitikken. Som følge heraf kunne der først fremsættes forslag i slutningen af 2022.

I betragtning af tidsplanen for gennemførelsen af FRO ⁽²¹⁾, den første søjle i mekanismen for retfærdig omstilling, har de fleste myndigheder desuden fokuseret deres indsats på at færdiggøre de territoriale planer for retfærdig omstilling og iværksætte gennemførelsen af FRO. Desuden betragter potentielle ansøgere andre instrumenter (dvs. FRO, Den Europæiske Fond for Regionaludvikling ⁽²²⁾, Samhørighedsfonden ⁽²³⁾ eller genopretnings- og resiliensfaciliteten ⁽²⁴⁾), der tilbyder højere tilskudssatser end faciliteten, som mere attraktive. Derudover kan finansiering fra faciliteten ikke kombineres med anden EU-finansiering. I øjeblikket er faciliteten derfor måske ikke det første valg, når det drejer sig om modne projekter i medlemsstater, som potentielt kan drage fordel af andre finansieringskilder.

Desuden er faciliteten et efterspørgselsdrevet instrument. Dens iboende tiltrækningskraft og relevans varierer fra medlemsstat til medlemsstat og påvirkes af mange faktorer. Potentielle støttemodtagere har rapporteret om mere specifikke udfordringer:

- Begrænset tid til at absorbere NextGenerationEU-finansieringen ⁽²⁵⁾ og mere gunstige finansieringsbetingelser, f.eks. højere tilskudsdekning, som forklaret ovenfor. Derfor prioriteres det i medlemsstaterne først at anvende disse finansieringskilder (Polen og Rumænien).
- Adgang til mere attraktiv og tilgængelig finansiering fra nationale ressourcer i medlemsstaterne (Tyskland, Danmark, Luxembourg), herunder tilskud eller gældsbase instrumenter.

⁽²⁰⁾ Se punkt 1.2 i den første rapport om gennemførelsen af faciliteten.

⁽²¹⁾ Budgettet for FRO består af midler fra den flerårige finansielle ramme (FFR) og fra EU-genopretningsinstrumentet eller "NextGenerationEU" (NGEU). Inden for de vedtagne FRO-programmer er NGEU-midlerne koncentreret om budgetforpligtelserne for 2022 og 2023, mens FFR-midlerne er fordelt mellem 2021 og 2027. Som følge heraf er 70 % af FRO-budgettet koncentreret i de to første årlige trancher. Kommissionen frigør de beløb, der ikke er blevet anvendt til forfinansiering, eller for hvilke der ikke er indgivet en betalingsanmodning senest den 31. december i det tredje kalenderår efter året for indgåelsen af budgetforpligtelserne, den såkaldte "N+3"-regel. Yderligere oplysninger om FRO: [Inforegio — Fonden for Retfærdig Omstilling \(europa.eu\)](#).

⁽²²⁾ [Den Europæiske Fond for Regionaludvikling \(EFRU\)\(europa.eu\)](#).

⁽²³⁾ [Samhørighedsfonden \(europa.eu\)](#).

⁽²⁴⁾ [Genopretnings- og resiliensfaciliteten \(europa.eu\)](#).

⁽²⁵⁾ [NextGenerationEU \(europa.eu\)](#).

- De nationale andele svarer ikke nødvendigvis til medlemsstaternes efterspørgsel ⁽²⁶⁾.
- På trods af tilgængeligheden af koordinerede rammelån og formidlede lån, der specifikt har til formål at betjene mindre projekter, forekommer det stadig vanskeligt at nå ud til mindre projektivrksættere. Minimumsbeløbet for formidlede lån til endelige støttemodtagere (3 mio. EUR ⁽²⁷⁾) syntes stadig at være for højt for små kommuner, der har brug for selvpromovering af projekter med begrænset geografisk indvirkning. Ovenstående stiller en kategori af potentielle støttemodtagere, dvs. støttemodtagere uden for større byområder eller i mindre udviklede regioner, ringere.
- Gældsbaseerede finansielle instrumenter med blandet finansiering er relativt komplekse for mindre støttemodtagere sammenlignet med andre former for finansiering.
- Forbuddet mod at kombinere støtte fra faciliteten med andre kilder til EU-finansiering.

Desuden blev der konstateret eksterne faktorer, der vanskeliggjorde gennemførelsen af faciliteten. Ifølge undersøgelsen om kommunikation og oplysningsarbejde om retfærdig omstilling foretaget af platformen for retfærdig omstilling ⁽²⁸⁾ er kun halvdelen af respondenterne bekendt med mekanismen for retfærdig omstilling i deres region. Desuden synes de fleste respondenter (64 %) at have begrænset viden om eksistensen af teknisk bistand og kapacitetsstøtte til udvikling af projekter. Det skal bemærkes, at denne undersøgelse blev iværksat, før kommunikationskampagnen om faciliteten blev synlig.

Endelig viste analysen af de indsendte og evaluerede forslag, at nogle forslag er af utilstrækkelig kvalitet, hvilket tyder på en potentiel mangel på forståelse af facilitetens krav og den tilhørende indkaldelse af forslag.

4.2. De næste skridt

For at overvinde nogle af udfordringerne har Kommissionen iværksat en oplysningskampagne og målrettet rådgivningsstøtte under InvestEU-rådgivningsplatformen (jf. punkt 2.2 og 3). Der vil blive gjort mere i form af foranstaltninger, der vil bidrage til gennemførelsen af faciliteten. Da faciliteten er et nyt instrument, er det nødvendigt at udbrede kendskabet til dens eksistens og potentiale.

For at lette gennemførelsen af faciliteten er den første planlagte foranstaltning yderligere at lette anvendelsen af formidlet långivning i nogle medlemsstater. Formidlede lån er et produkt, som EIB tilbyder gennem sine finansielle partnerinstitutioner i medlemsstaterne. Den er allerede tilgængelig under faciliteten i nogle medlemsstater, men kan udvides betydeligt. Formidlet långivning gennemføres ofte gennem nationale erhvervsfremmende banker og institutter, men det er muligt også at anvende forretningsbanker. Disse finansielle formidlere har etableret kundenetværk og kan lettere nå ud til mindre kommuner og andre aktører på lokalt plan. Desuden vil minimumsbeløbet for formidlet lån blive reduceret til 1 mio. EUR og er meget lavere end minimumsbeløbet for direkte lån til individuelle projekter (12,5 mio. EUR) ⁽²⁹⁾.

⁽²⁶⁾ Efter den 31. december 2025 vil der blive åbnet en ny indkaldelse af forslag uden på forhånd tildelte nationale andele.

⁽²⁷⁾ Se indkaldelse af forslag til lånefaciliteten for den offentlige sektor JTM-2022-2025PSLF, s. 14, [call-fiche_jtm-2022-2025-pslf_en.pdf \(europa.eu\)](#).

⁽²⁸⁾ [REGIO — Share your views on just transition communication and awareness-raising \(europa.eu\)](#).

⁽²⁹⁾ Se indkaldelse af forslag til lånefaciliteten for den offentlige sektor JTM-2022-2025PSLF, s. 14, [call-fiche_jtm-2022-2025-pslf_en.pdf \(europa.eu\)](#).

Desuden vil Kommissionen i samarbejde med CINEA og EIB fortsat udbrede kendskabet til faciliteten for at sikre, at potentielle ansøgere forstår dens tilbud og er i stand til at ansøge om støtte. Dette vil blandt andet blive gjort gennem møder og workshops med nationale, regionale og lokale myndigheder i regioner med territoriale planer for retfærdig omstilling, forberedelse af særlige præsentationer til relevante overvågningsudvalg, der er nedsat af medlemsstaterne for at overvåge gennemførelsen af samhørighedspolitikens programmer ⁽³⁰⁾, og deltagelse i relevante arrangementer. Samlet set vil Kommissionen udnytte mulighederne for at fremme faciliteten.

Desuden vil Kommissionen sigte mod at identificere, i hvilke medlemsstater og blandt hvilke typer støttemodtagere der har været mangelfuldt kendskab til faciliteten. For at afhjælpe disse huller vil Kommissionen undersøge alle tilgængelige værktøjer. Desuden vil Kommissionen være særlig opmærksom på, hvordan kombinationen af de udfordringer, der er beskrevet i punkt 4.1, har påvirket de forskellige medlemsstater, og hvordan disse udfordringer kan tackles. Dette er særlig relevant i de medlemsstater, der drager fordel af de største nationale andele af faciliteten. Desuden vil der blive frigivet en række informative videoer for at forklare ansøgningsprocessen på en klar og tilgængelig måde.

Kommissionen har også indledt det forberedende arbejde med henblik på den foreløbige evaluering af faciliteten, der kræves i henhold til artikel 17 i forordningen om faciliteten, og som skal foreligge senest den 30. juni 2025. Denne foreløbige evaluering vil omfatte gennemførelsen af faciliteten og dens evne til at nå målene tilstrækkeligt rettidigt. Evalueringen vil udgøre et yderligere skridt, der gør det muligt at identificere udfordringer i forbindelse med gennemførelsen af faciliteten og potentielle løsninger. Der vil blive fremlagt en rapport om denne foreløbige evaluering for Europa-Parlamentet og Rådet.

Inden for rammerne af mandatet for InvestEU-rådgivningsplatformen vil EIB fortsætte gennemførelsen af faciliteten gennem identifikation og screening af potentielle projekter, ydelse af rådgivningsstøtte til projektledere og relevante myndigheder samt gennem særlige møder og arrangementer på EU-plan og nationalt og regionalt plan.

5. KONKLUSIONER

Lånefaciliteten for den offentlige sektor er et instrument, der har til formål at sikre, at omstillingen til en klimaneutral økonomi sker på en retfærdig og socialt bæredygtig måde i betragtning af den offentlige sektors centrale rolle med hensyn til at afhjælpe markedssvigt.

På grund af bl.a. forsinkelser i godkendelsen af territoriale planer for retfærdig omstilling og overlapning med andre EU-finansieringskilder og nationale finansieringskilder kan der konstateres en langsom anvendelse af faciliteten, herunder rådgivningsstøtten. Dette var forventet i den nuværende situation. Der er imidlertid efterspørgsel efter støtte fra faciliteten, hvilket bekræftes af potentielle støttemodtagere under kommunikationsaktiviteterne og af det stigende antal ansøgninger.

Pr. 31. august 2023 er der indgivet otte forslag, og tre er blevet anbefalet til finansiering af evalueringsudvalget for faciliteten, der repræsenterer et maksimumsbeløb på 39 394 217 EUR i tilskud fra Kommissionen og et anslået beløb på 185 886 184 EUR i lån fra EIB. Desuden er listen over potentielle projekter, der skal indsendes med henblik på finansiel støtte under faciliteten,

⁽³⁰⁾ I overensstemmelse med artikel 38 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (EUT L 231 af 30.6.2021).

under udarbejdelse, jf. punkt 2.1, og flere ansøgninger forventes at blive modtaget inden for de næste indsendelsesfrister. De aktuelt identificerede potentielle projekter tegner sig for ca. 140 mio. EUR i tilskud.

Oplysningskampagnen for at udbrede kendskabet til faciliteten samt den tekniske bistand, der er til rådighed under InvestEU-rådgivningsplatformen, har vist sig at være vellykkede i betragtning af den øgede interesse, som Kommissionen har vist for faciliteten.

Endelig bliver der gjort en indsats for at tackle udfordringerne, såsom at fortsætte oplysningskampagnen for at udbrede kendskabet til faciliteten, udvide muligheden for mellemliggende långivning fra mindre støttemodtagere og yderligere identificere eksisterende huller med henblik på at forbedre den effektive gennemførelse af faciliteten, og Kommissionen vil i samarbejde med CINEA og EIB fortsat arbejde på at nå facilitetens fulde potentiale.